

Nemzeti Adó-
és Vámhivatal

***Tájékoztató a NAV Nógrád Vármegyei
Adó- és Vámigazgatóságának
2023. évi tevékenységéről***

Készült:
Nógrád Vármegye Önkormányzata Közgyűlésének
2024. május 23-i ülésére

Tisztelt Közgyűlés!

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal Nógrád Vármegyei Adó- és Vámigazgatóságának 2023. évi tevékenységét, s ezen keresztül a vármegye gazdasági helyzetének alakulását és az azt befolyásoló okokat a korábbi években megszokott módon és szerkezetben mutatja be ez a rövid tájékoztató anyag. A tárgyévet megelőző évben több jelentős jogszabályi változás következett be, illetve olyan egyszeri kormányzati intézkedések történtek, mint például a gyermeket nevelők adóvisszatérítése, amelyek a megelőző évvel történő összehasonlítást megnehezítik, ezért ezekre a tájékoztatóban külön kitérünk.

A COVID-19 okozta járványveszély elmúltával a korábbi évek kedvezőtlen gazdasági hatásai némileg mérséklődtek 2023-ban, de a gazdaság nem lélegezhetett fel teljesen, hiszen a 2022 elején kirobbant orosz-ukrán háború még mindig jelentősen kihatott a gazdasági szereplők életére és igazgatóságunkat is komoly kihívások elé állította (energiaválság, kedvezőtlen hazai árszínvonal kialakulása).

Munkánk során igyekeztünk mindent megtenni azért, hogy a jogszabályokat betartó vállalkozások, gazdasági szereplők részére továbbra is biztosítsuk az adórendszer egyes elemeinek zökkenőmentes működését és a rendelkezésünkre álló eszközökkel segítsük tevékenységüket, ugyanakkor következetesen lépünk fel a jogszabályokat megsértőkkel szemben. Ennek megfelelően az elmúlt évi munkánk során továbbra is **kiemelten törekedtünk adózóink** pontos és minél szélesebb körű **tájékoztatására**. Nagy hangsúlyt helyeztünk a **szolgáltató tevékenységünk erősítésére, igyekeztünk ügyfeleinket minél magasabb színvonalon segíteni jogaik érvényesítése és kötelezettségeik teljesítése érdekében**.

A digitalizáció elterjedésével a papíralapú ügyintézés, az ügyfélszolgálatokon történő sorban állás mind inkább háttérbe szorul. Az adó- és vámügyek mind szélesebb körében biztosított elektronikus ügyintézési lehetőségeknek köszönhetően **ügyfeleink már egyre több esetben intézték ügyeiket elektronikus úton (eSZJA, NAV-Mobil, ügyfélbarát Ügyfélportál (ÜPO))**.

Salgótarján, 2024. május 9.

dr. Gaál Zoltán
igazgató

I. BEVÉTELEK

I.1. Kiemelt adónemek és járulékok bevételeinek alakulása

Nógrád vármegyében a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (továbbiakban: NAV) által kezelt bevételek összege 2023 végén **100 741 millió Ft** volt, ami 24 360 millió Ft-tal, 31,9 százalékkal haladta meg 2022 azonos időszaki nettó bevételét. A költségvetési bevételek ilyen mértékű bővülése elsősorban abból fakadt, hogy a bázisidőszakot gyengítette a gyermeket nevelő szülőknek juttatott egyszeri adó-visszatérítés, melynek köszönhetően a vármegyében 9 578 millió Ft kiutalása történt meg 28 383 magánszemély részére. Emellett jogszabályi változások, valamint a NAV tevékenységétől független külső tényezők alakulása befolyásolta még bevételeink alakulását.

KIEMELT ADÓNEMEK ÉS JÁRULÉKOK NETTÓ BEVÉTELEI (millió Ft, %)			
Megnevezés/időszak	2022. év	2023. év	Változás %
Személyi jövedelemadó	11 909	23 932	201,0%
Általános forgalmi adó	10 695	17 722	165,7%
Társasági adó	2 648	3 203	121,0%
TB járulék bevételek + Szociális hozzájárulási adó	38 498	43 699	113,5%
Egyéb TB bevételek	1 949	2 463	126,4%
GFA-t megillető járulék	2 022	2 339	115,7%
Szakképzési hozzájárulás	44	0	0,0%
Lakossági illeték	2 026	1 738	85,8%
Egyéb adók	2 586	2 840	109,8%
Pénzügyi tranzakciós illeték	53	43	81,1%
Egyéb különadók	40	13	32,5%
Kisadózó vállalkozások tételes adója	2 277	957	42,0%
Kisvállalati adó	1 219	1 447	118,7%
Uniós vámbevételek	511	240	47,0%
Importtermék + Dohánygyártmány ÁFA	101	130	128,7%
Jövedéki adók	-361	-281	77,8%
Környezetvédelmi termékdíj	210	91	43,3%
Regisztrációs adó	88	77	87,5%
Egyéb vámszakmai bevételek	-134	88	-
NAV adó, járulék, illeték és vámbevételei	76 381	100 741	131,9%

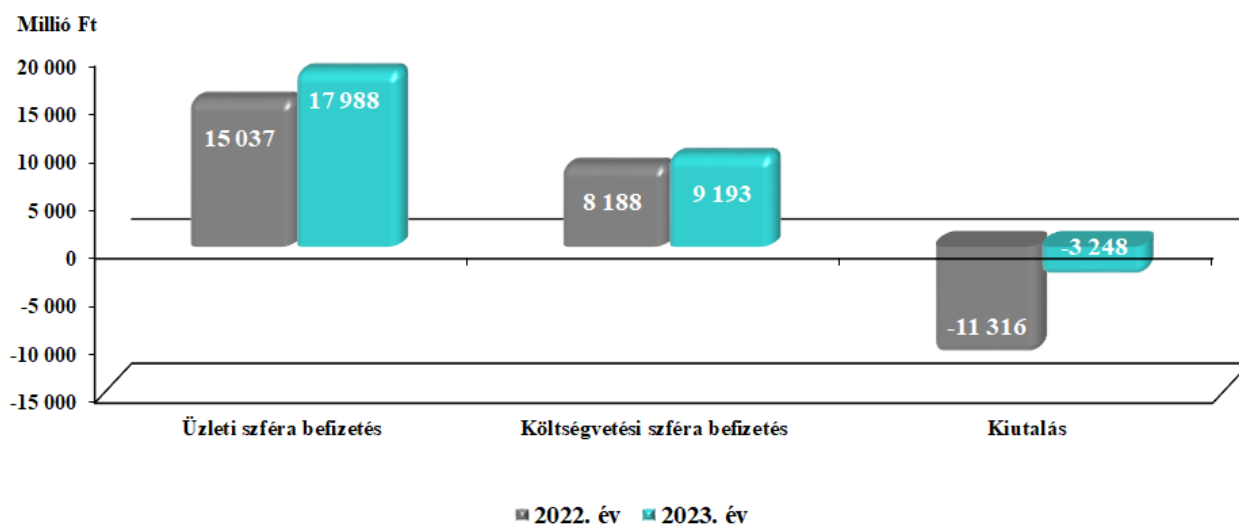
A bevételek közel 25 000 millió Ft-os növekedését elsősorban a foglalkoztatáshoz kötődő adókból származó, valamint a fogyasztáshoz kapcsolódó általános forgalmi adó bevételek emelkedése idézte elő. Az említett adónemek képezték a vármegyei bevételek mintegy 90 százalékát. A fennmaradó egytized részből a társasági adót, a kisvállalati adót (kiva) és a lakossági illetéket érdemes kiemelni, bár nagyságrendjük messze elmarad a fentebb említettektől. Utóbbiaknál - az illeték kivételével - jelentős bővülés ment végbe a bázisidőszakhoz képest. A vagyonszerzéshez kapcsolódó kötelezettségek visszaesése elsősorban a csökkenő ügyszámmal függ össze. Vámszakági bevételeink nagyságrendje érdemben nem változott az elmúlt évhez képest, mindössze 0,3 százalékát képezték a vármegyei összesített bevételnek.

A nettó **személyijövedelemadó-bevétel** a 2023-as év folyamán rendkívül kedvezően alakult, több mint duplájára emelkedett. A befizetések és kiutalások egyenlegeként **23 932 millió Ft** személyijövedelemadó-bevétel képződött. Ugyan folytatódott a jövedelemtömeg bővülése a vizsgált időszakok között, ám mégsem ez az elsődleges oka az adóbevételek jelentős gyarapodásának, hanem a fentebb már említett egyszeri adó-visszatérítés bázisidőszakban való kimutatása. Éppen ez indokolja, hogy érdemes külön-külön is megvizsgálni a befizetések és a kiutalások alakulását. A minimálbér- és a garantált bérminimum emelésének a teljes bérskálára kifejtett hatása, valamint a közszférát érintő bérkorrekciók mellett a piaci környezet kedvező (javuló foglalkoztatás) és kedvezőtlen (magas infláció) változásai mind-mind befolyásolták a pénzforgalom alakulását.

A befizetéseken belül a versenyszféra teljesítése 17 988 millió Ft-ra emelkedett, amely 19,6 százalékos növekedést jelent. A közszféra esetében a bővülés ennél kisebb mértékű, 12,3 százalékos volt. Az üzleti szféra erőteljesebb dinamikája – a fentebb említetteken túl – a külön adózó jövedelmek (jellemzően osztalék) és az osztalékjelőleg szja vonzatának emelkedésével magyarázható.

A befizetésekkel ellentétes irányban mozgó **személyijövedelemadó-kiutalások** a bázisidőszaki érték 28,7 százalékára estek vissza.

SZJA pénzforgalom alakulása 2022-2023. évben

A foglalkoztatáshoz kötődő adónemek másik nagy csoportját képező, a **Társadalombiztosítás Alapjainak** (Nyugdíj- és Egészségbiztosítási Alap) NAV számláira közvetlenül beérkező fő bevételei 2023-ban a bázisévét 13,5 százalékkal meghaladóan (**43 699 millió Ft** összegben) teljesültek. Fontos megjegyezni, hogy azonos elszámolást alkalmazunk a Magyar Államkincstár (MÁK) és a NAV költségvetési előirányzatokhoz tartozó Egészségbiztosítási Alap és a Nyugdíjbiztosítási Alap bevételek megállapításánál. Ennek megfelelően az egészségügyi szolgáltatási járulék az egyéb társadalombiztosítási bevételek között szerepel. Ezzel szemben az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulás (Ekho. törvény szerinti része), valamint a külföldi vállalkozóknál foglalkoztatottak (amennyiben nem magánnyugdíj-pénztár tagok) járuléka részei az Alapok bevételeinek.

A járulékköteles jövedelmek növekedésének eredménye az imént említett 13,5 százalékos bővülés, amely annak ellenére jelentősnek mondható, hogy a bázisidőszak januárjában a szociális hozzájárulási adókötelezettséget – az előző év decemberét érintően – még 15,5 százalékos mértékkel állapították meg.

A törvényi, illetve piaci környezet kedvező változásai miatt bekövetkezett járulékköteles jövedelem-tömeg-növekedés ütemét tompították a magánszemélyhez köthető, illetve a szakirányú oktatással és duális képzéssel kapcsolatosan igénybe vehető szociális hozzájárulási adókedvezmények. Előbbiek többségének a minimálbér emelésével párhuzamosan növekedett a maximálisan érvényesíthető összege, utóbbiakat a bázisidőszakban (pénzforgalmi szempontból) csak korlátozottan (2022.07.01-jei hatállyal) lehetett a szociális hozzájárulási adóból igénybe venni, illetve tárgyidőszakban havi szinten is jelentős növekedést mutattak a 2022-höz képest.

A járulékköteles jövedelmek erőteljes növekedése mellett a bevételek emelkedését indukáló másik jelentős ok a kisadózó vállalkozások tételes adójának (kata) 2022. szeptember 1-jei újraszabályozása volt, melynek hatására rendkívül jelentősen növekedett a személyi jövedelemadóról szóló törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók, azon belül az átalányadózást választók köre. Annak ellenére, hogy ez utóbbi adózói körnek 2023-tól a személyi jövedelemadóhoz hasonlóan a szociális hozzájárulási adót és a társadalombiztosítási járulékot is csak negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 12-éig kell megfizetniük, ezen adózók többsége továbbra is havi szinten teljesíti azt, így a negyedévek első két hónapjában is jelentős befizetést produkáltak.

A foglalkoztatáshoz kötődő adónemek után az **általános forgalmi adó** a központi költségvetés másik meghatározó bevételi forrása. 2023-ban **17 852 millió Ft áfabevétel** keletkezett, 38 791 millió Ft belföldi áfabefizetés és 21 068 millió Ft áfa-visszaigénylés, valamint 130 millió Ft import és dohánygyártmányt terhelő áfabevétel egyenlegeként. A realizálódott bevétel közel kétharmadával (65,4 százalékkal) haladta meg a 2022. évi eredményt. A tárgyévi áfabevételek évközi és éves alakulását alapvetően a makrogazdasági mutatók alakulása befolyásolta.

A költségvetési bevételekből a **belföldi forgalomhoz kapcsolódó befizetések 38 791 millió Ft-ot** tettek ki, ami 14,3 százalékkal haladta meg az előző évi teljesítést. A bázishoz képest az első negyedévben még 14,8 százalékos növekedés mutatkozott, míg a második negyedévben már csak 1,2 százalékos, aztán a harmadik negyedévben – ismét kétszámjegyű – 19,2 százalékos, a negyedikben pedig még ennél is magasabb, 23,0 százalékos emelkedés realizálódott. Ez teljesen ellentétes a nemzetgazdasági tendenciákkal, ahol az első negyedévet követően folyamatosan csökkenő dinamika jellemezte a belföldi befizetések alakulását, elsősorban az energiahordozó árak kiugró mértékű emelkedésének és annak tovább gyűrűző hatásának következtében. A vármegyében a belső fogyasztás élénkülése, a magas infláció és az ingadozó forintárfolyam azok a tényezők, amelyek előidézték a befizetések ilyen mértékű bővülését.

A **kiutalások és átvezetések 21 068 millió Ft-ot** tettek ki, amely 9,4 százalékkal alacsonyabb a bázisnál. Az első negyedévben még kiugró mértékben, 16,7 százalékkal, a második negyedévben már csak jóval mérsékeltebben, 4,0 százalékkal emelkedtek a kiutalások, míg a harmadik negyedévben 12,4 százalékkal, a negyedik negyedévben pedig már 36,6 százalékkal elmaradtak a bázistól. Ebben az energiahordozók árváltozása mellett a forint erősödése is közrejátszott.

A vármegyei adóbevételek 1,7 százalékát képező **lakossági illeték** összege 2023. adóévre **288 millió Ft-tal** (14,2 százalékkal), 1 738 millió Ft-ra csökkent. Az ilyen mértékű visszaesés annak tükrében nem meglepő, hogy mind az ügyszám, mind az előírt összeg jelentősen elmaradt az előző évitől. Előbbi csaknem háromnegyedére, míg utóbbi is közel 80 százalékra esett vissza. A teljes vármegyei illetékbevétel 65,1 százalékát az ingatlan vagyonszerzési illeték tette ki.

A gazdálkodó szervezetekhez köthető, jövedelem típusú adók közül az egyszerűbb adózási alternatívákat kínáló adónemek fokozatos térnyerése mellett még mindig **társasági adóban** keletkezett a legmagasabb bevétele a központi költségvetésnek a vármegyében. Egyenlegében **3 203 millió Ft nettó bevétel** realizálódott, ami ötödével több a tavalyinál. Mindez 3 907 millió Ft befizetés (+ 27,0 százalék) és 704 millió Ft kiutalás (+ 63,8 százalék) különbözeteként képződött. Hiába növekedett dinamikusabban a kiutalások értéke, csekély részaránya miatt a nettó pénzforgalom alakulására minimális ráhatása volt, annak kedvező alakulását érdemben nem befolyásolta.

A bázisév szeptemberétől hatályba lépett jelentős törvényi változások következtében a **kisadózó vállalkozások tételes adójának** pénzforgalma is alapjaiban megváltozott. Az életbe lépett „új kata” törvény szerint kizárólag a főfoglalkozású egyéni vállalkozók választhatják ezt az adózási formát. A kisadózó egyéni vállalkozónak havi 50 ezer Ft tételes adót kell fizetnie, egyéb fizetési tételek (25, illetve 75 ezer Ft) már nincsenek. Az éves keretösszeg 2023-ban 18 millió Ft volt. Az új kata alanyiség megszűnési okai közé bekerült, hogy megszűnik az adóalanyiség a bevétel megszerzését megelőző nappal, ha a kisadózó egyéni vállalkozó az Art. szerinti kifizetőtől (ideértve a külföldi kifizetőt is) bevételt szerez kivéve, ha az taxis személyszállításból származik. A kifizetői 40 százalékos különadó ezzel párhuzamosan megszűnt.

Figyelembe véve az imént említett törvényi változásokat és az adóalanyok számában bekövetkezett csökkenést, már nem annyira meglepő, hogy az adónem pénzforgalma kevesebb, mint a felére esett vissza a vizsgált időszakok között, 2 277 millió Ft-ról 957 millió Ft-ra.

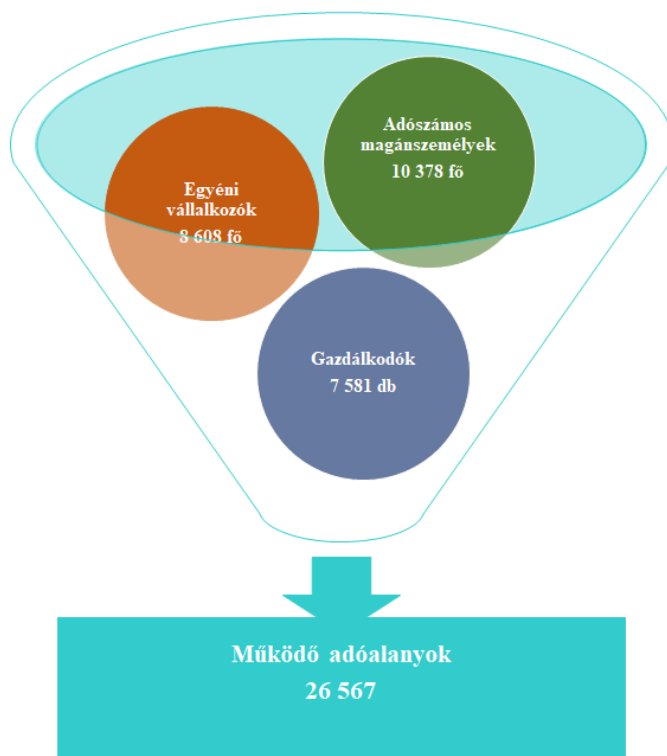
A 2023. évi nettó **kisvállalati adó (kiva) bevétel 1 447 millió Ft-ra** teljesült, amely 18,7 százalékkal magasabb a bázisidőszaki értéknél. Tekintettel arra, hogy a tárgyidőszak nem hozott a korábbi évekre jellemző további adókulcs-csökkenést (maradt 10 százalék), ezért a pénzforgalmat leginkább az adónem hatálya alá bejelentkezett adóalanyok számának alakulása befolyásolta. A pénzforgalom bővülésének üteme meghaladta az adóalanyok számának bővülési ütemét (index: 113,0 százalék).

Vámokból, jövedéki, illetve egyéb vámszakági adókból 345 millió Ft bevétele keletkezett a költségvetésnek, 16,8 százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. A vármegyei bevételnek mindössze 0,3 százalékát képviselték, s az egyébként is csekély részarányuk még tovább csökkent a bázisidőszakhoz képest.

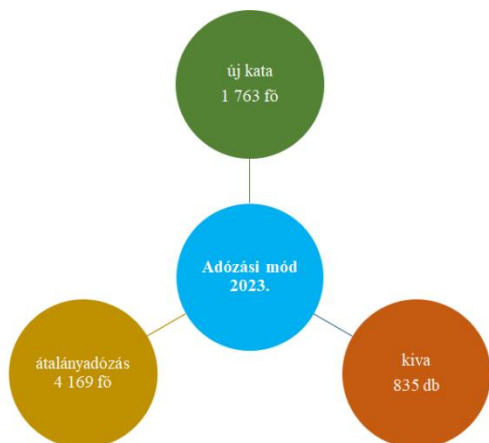
II. ÜGYFELEINKNEK NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

II.1. Ügyfélkör, adóalanyi kör

A 2023 végén nyilvántartott **működő adóalanyok száma meghaladta a 26 500-at**, amely nagyjából bázisidőszaki szintnek felelt meg. Az **egyéni vállalkozókat** érintő közel 300 fős és a **gazdálkodók** 120 db-os növekménye mellett az **adószámú magánszemélyek** száma 168 fővel csökkent a tavalyi évhez képest.

A működő adóalanyok valamivel több mint hattizede végzett vállalkozási tevékenységet a tárgyidőszakban, részarányuk egy százalékponttal emelkedett a bázisévhez képest. Ugyanilyen mértékben csökkent az adószámú magánszemélyek részaránya, ennek ellenére a 10 378 fős létszámukkal ők képezték a működő adóalanyok legnépesebb táborát (39,1 százalék).

A tárgyidőszak végén működő 8 608 egyéni vállalkozó 48,4 százaléka az átalányadó (országosan: 52,8 százalék), míg 20,5 százaléka az új kata (országosan: 21,5 százalék) szerint adózott. Előbbi adózási alternatívát választók száma csaknem egyharmadával emelkedett, míg utóbbiaké 7,6 százalékkal csökkent. Az elsősorban kis- és közepes vállalkozások adózási feltételeinek javítását szolgáló kiva hatálya alá 835 gazdálkodó tartozott, 13,0 százalékkal több mint egy évvel korábban. A vármegye működő gazdál-

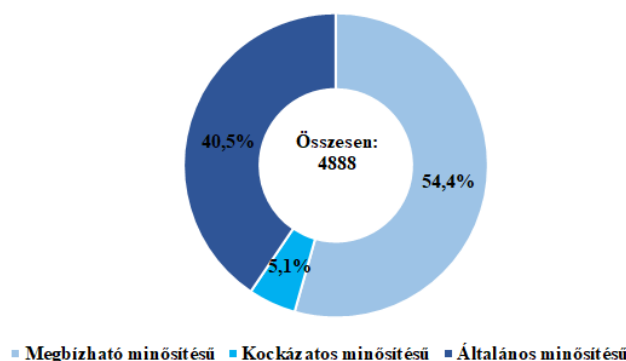
kodóit tekintve, nagyjából minden kilencedik adózott e szerint 2023-ban. Népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy egy évvel korábban csak minden tizedikre volt igaz ugyanez a megállapítás.

Adóregisztrációs eljáráshoz kötődő szűrővizsgálaton 2023-ban **561 új cég** esett át, hússzal több mint a bázisidőszakban. A működő cégek vezető tisztségviselői, illetve tagjai személyében bekövetkezett változások miatt (311) és az adószám megállapítását megelőzően (250) lefolytatott eljárások körét tekintve **32 esetben merült fel** olyan **akadály**, amelynek következtében az eljárást le kellett folytatni. A felülvizsgálatok során **39 alkalommal elutasító döntés** született, a tárgyév utolsó napján pedig – az előző évhez hasonlóan – **11 eljárás** volt **folyamatban**. Az elvégzett adóhatósági szűrővizsgálatok 85,4 százalékában további felülvizsgálatra nem volt szükség, a cégek megkapták az adószámot.

A **Köztartozásmentes Adózási Adatbázisban (KOMA) 3 885 adózó** szerepelt 2023. december végén, amely 2022 azonos időszaki adatahoz viszonyítva 6,5 százalékos bővülést jelentett. Az adatbázisban szereplők között szinte ugyanolyan részarányt képviseltek az egyéni és a társas vállalkozások, de még a magánszemélyek is hasonló nagyságrendet tettek ki. Az egyéni vállalkozók száma közel 100 fővel gyarapodott a bázisévhez képest, és hasonló nagyságrendű bővülés jellemezte a másik két adóalanyi kört is. Az adatbázisba való bekerüléshez kapcsolódó tárgyevi újdonság, hogy az már az Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazáson (ONYA) keresztül is kérhető.

A tárgyidőszak folyamán negyedéves rendszerességgel **közel 5 000 cégjegyzékbe bejegyzett és áfaregisztrált adózó minősítését** végezte el az igazgatóság. A vizsgált két évben sem az elvégzett minősítések száma, sem azok belső aránya nem változott érdemben. A tárgyidőszakban elvégzett utolsó minősítés szerint az adózók többsége (54,4 százaléka) megbízható, negytizedük általános minősítést kapott. Csak minden huszadik adózó került kockázatos besorolás alá.

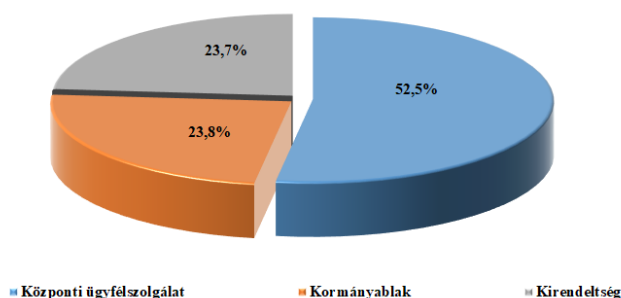
2023. IV. negyedéves, cégjegyzékbe bejegyzett és áfaregisztrált adózók minősítésének eredménye

II.2. Ügyfélszolgálatok (ügyfélszolgáltatás és helyek)

A NAV a kommunikációs csatornák széles skáláját használja az ügyfelek tájékoztatására az adókötelezettségek önkéntes teljesítése érdekében. Vármegyénkben az ügyfelek személyes ügyintézésére 6 ügyfélszolgálati hely állt rendelkezésre az elmúlt évben. Ebből **1 központi ügyfélszolgálatnak (Salgótarján), 1 kirendeltségnek (Balassagyarmat), 1 ügyfélszolgálati helynek (Pásztó)**, további **3 pedig kormányablakban működő NAV-ablaknak (Bátonyterenye, Rétság, Szécsény)** minősült. A NAV vármegyei ügyfélkapcsolati helyeiben azonban lényeges változás állt be a beszámolási időszakban, ugyanis 2023. február 15-től véglegesen bezárt a pásztói ügyfélszolgálati hely, így innentől az érintett ügyfelek más városokban – elsősorban Bátonyterenye, Salgótarján és Szécsény – intézhetik adóügyeiket.

Személyesen megjelent ügyfelek megoszlása ügyfélszolgálatonként 2023-ban

Az elmúlt évben az **ügyfélszolgálatokat 40 934 fő kereste fel személyesen**, ez a bázisévi forgalom 83,6 százaléka (országosan: 88,1 százalék). A személyes ügyfélforgalom ilyen mértékű visszaesését egyfelől az idézte elő, hogy a tárgyévben nem volt olyan jelentős jogszabályi módosítás vagy éppen kormányzati intézkedés, ami nagyobb ügyfélforgalmat generált volna. Másfelől pedig a digitális kommunikációs lehetőségek fokozatos térnyerése, népszerűsítése járult hozzá ahhoz, hogy – Bátornterenye kivételével – valamennyi ügyfélkapcsolati helyen visszaesett az ügyfelek száma. A **központi ügyfélszolgálat** adta a személyes ügyfélforgalom 52,5 százalékát, míg a **kirendeltségen** és a **kormányablakokban** nagyjából az ügyfelek ugyanakkora hányada (23,7 – 23,8 százalék) jelent meg. Az ügyfélforgalom bázisidőszakhoz viszonyított elmaradása leginkább a kirendeltséget és a központi ügyfélszolgálatot érintette, ahol meghaladta a 10 százalékot a csökkenés mértéke.

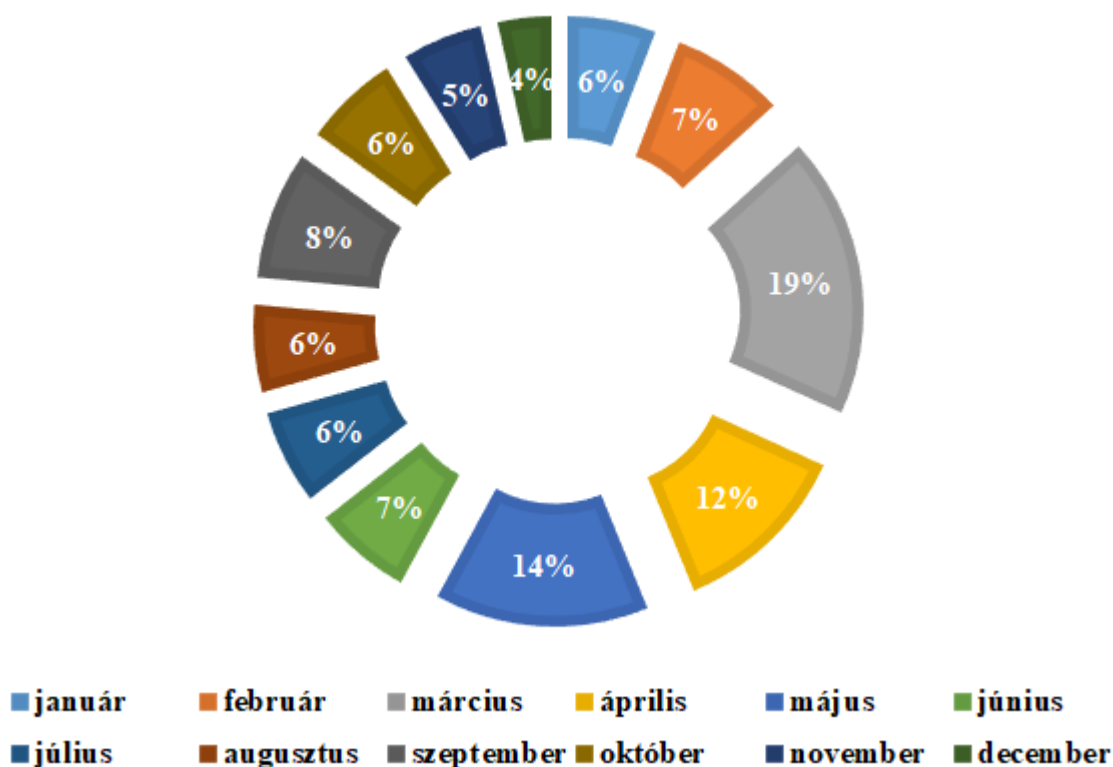
A **személyesen megjelent ügyfelek** közül tájékoztatást 12 300-an, adóhatósági igazolást 4 239-en kértek, egyéb szolgáltatást 12 295-en vettek igénybe, míg bevallást, beadványt valamivel több mint 12 000 fő nyújtott be. Az előző időszakhoz viszonyítva a bevallást, beadványt benyújtók száma bővült a legdinamikusabban (128,7 százalék), a többi ügyfélszolgálati tevékenységet – a személyes tájékoztatást kérők kivételével – jelentős visszaesés jellemezte. Az egyéb szolgáltatást kérők száma kétharmadára, míg az adóhatósági igazolást kérőké 45,6 százalékra esett vissza. Utóbbi tendencia leginkább azzal magyarázható, hogy a bázisidőszakban az adóigazolások számottevő részét az otthonfelújítási támogatáshoz kérték az ügyfelek.

Ügyfélkapcsolati helyenként vizsgálva a személyes megjelenéseket, **Bátornterenye** kivételével általánosságban megfigyelhető az ügyfélforgalom csökkenése. A kivételként említett járásban az indukálta a személyesen megjelenő ügyfelek számának bővülését, hogy a tárgyév folyamán **Pásztón** bezárt az ügyfélszolgálati hely, így ezek az ügyfelek elsősorban a földrajzi közelség miatt a bátornterenyei NAV-ablakot keresték fel. 2023. január-december hónapok kumulált adatai szerint a többi ügyfélkapcsolati ponton jelentősen visszaesett az ügyfélforgalom. **Balassagyarmaton, Rétság**on és **Szécsényben** ugyan ez csak néhány 100 főt jelentett, viszont a központi ügyfélszolgálaton meghaladta a négyezret. A vármegyeszékhelyen kimutatott 16,6 százalékos visszaesés lényegében megegyezett a vármegyei átlaggal (index: 83,6 százalék).

ÜGYFELEK SZÁMA ÜGYFÉLKAPCSOLATI HELYENKÉNT			
Megnevezés/időszak	2022. év	2023. év	Változás %
	Fő	Fő	
Bátornterenye	2 842	2 990	105,2%
Rétság	3 448	3 060	88,7%
Szécsény	4 024	3 709	92,2%
Balassagyarmat	10 432	9 499	91,1%
Pásztó	2 491	202	8,1%
Salgótarján	25 747	21 474	83,4%
ÖSSZESEN	48 984	40 934	83,6%

Az adóhatósági munka jellegéből fakadóan az **egyes hónapok ügyfélszáma** a korábbi évekhez hasonlóan jelentős szóródást mutatott. Az ügyfelek számára változatlanul a legintenzívebb időszak március és május közé esett, főként a gépjárműadó-fizetési, valamint az szja-bevallási teendőkhöz kapcsolódóan. Ami viszont mindenképpen figyelemre méltó, hogy ezen hónapok részaránya nem csökkent az év egészét jellemző nagyarányú csökkenés ellenére. Márciusban és áprilisban ugyan mérséklődött az ügyfélforgalom, ám az nem érte el a vármegyei átlagot. Májusban ugyanakkor a tárgyidőszak egyetlen hónapjaként 7,7 százalékkal több adózó kereste fel az ügyfélszolgálatok valamelyikét.

Ügyfélforgalom havi megoszlása

2023-ban **9 433 adóhatósági igazolást** adott ki a vármegyei igazgatóság érintett szakterülete, nagyjából fele annyit, mint a megelőző időszakban. A jelentős visszaesés okát a személyesen megjelenő ügyfeleknél már bemutattuk, hiszen ott is éreztette hatását. A kiadott igazolások háromnegyedét (7 055 db) az adóigazolások tették ki. Mindemellett **1 229 külföldi nyomtatványon** történő igazolás, valamint **825 egyéb igazolás** készült még az időszakban. Az adó-, jövedelem- és illetőségigazolások **75,0 százalékát elektronikus formában** adta ki a NAV nógrádi szerve. Az E-igazolások belső összetételében hasonló arányok érvényesültek, mint az igazolások teljes halmazánál.

A **tartozásmentességi igazolásokhoz** kapcsolódóan **1 019 hátralékrendezés** történt, amihez **167 millió Ft befizetés** társult. Számosságában több mint 50 százalékos, míg értékben mindössze 3,5 százalékos csökkenés mutatkozott a megelőző időszakhoz képest.

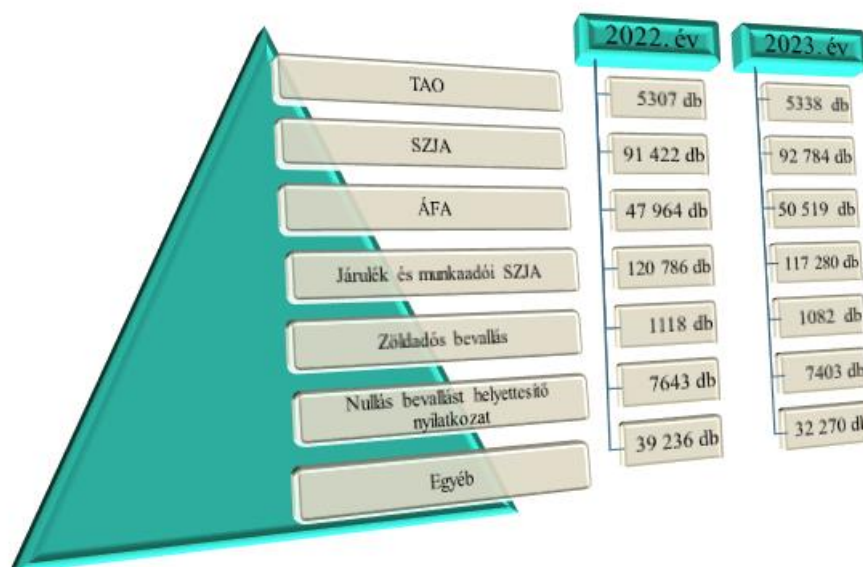
A tárgyévben **6 116 db, munkaerőpiacra lépők után érvényesíthető adókedvezményhez szükséges igazolás** készült, ami az előző év azonos időszakához képest 6,9 százalékos visszaesést mutatott.

A bázisévben indult **jövedelemigazolások automatizált kiadását** támogató fejlesztésnek köszönhetően lehetőség van az igazolások iránti kérelmek előre meghatározott szempontok szerinti programozott elbírálására. A beszámolási időszak folyamán kiadott 2 177 jövedelemigazolás közel egytizede (213 db) automatikus elbírálást követően készült el.

II.3. Bevallások kezelése

A NAV 2021-2024. évi szervezeti stratégiája alapvető célként fogalmazta meg a jogkövetés támogatása és kikényszerítése elvének minél teljesebb körű érvényesülését. Ehhez kapcsolódóan kiemelt figyelem hárul a bevallások, nyomtatványok fogadására, feldolgozására, javítására, valamint az adózók célzott értesítésére. A tárgyév folyamán fontos volt továbbá a bevallást be nem nyújtó adózók arányának csökkentése is. Összesen valamivel több mint **310 ezer bevallás és adatszolgáltatás** érkezett az igazgatósághoz, melyből **301 ezer elektronikus úton** érkezett.

Bevallások és adatszolgáltatások száma

A beszámolási időszakban beérkezett nyomtatványok száma ugyan 2,4 százalékkal megcsappant, ettől függetlenül nem nevezhetjük általános jelenségnek. A legnagyobb részarányal bíró járulék és munkáltatói szja-bevallások hasonló mértékben csökkentek, ám ezt ellensúlyozták az áfa- és magánszemélyes szja-bevallások. Előbbi 5,3 százalékkal, míg utóbbi 1,5 százalékkal gyarapodott. Utóbbi vonatkozásában azt is érdemes megjegyezni, hogy az idén jóval több magánszemély élt az szja 1 százalékos felajánlásának a lehetőségével. A tárgyév folyamán valamivel több, mint 27 ezer rendelkező nyilatkozat érkezett, ami 23,7 százalékkal több, mint az előző évi. A beérkezett nyilatkozatok közül az elektronikusokat az informatikai rendszer automatikusan feldolgozza, a papíron érkezetteket pedig az adóügyi szakterület rögzíti.

A 2023-as adóévben a legtöbb bevallás – az elmúlt időszakhoz hasonlóan – a munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó **járulék és munkaadói szja-bevallásból** érkezett, számuk **meghaladta a 117 ezret**. Ezt követte a **magánszemélyek személyijövedelemadó-bevallása**, amelyből **92 784 alap-bevallás** érkezett. Ennek 87,1 százalékát **adóbevallási tervezet** segítségével nyújtották be az adózó.

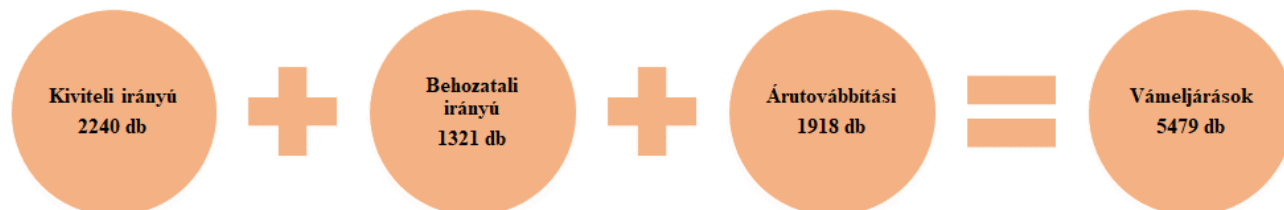
Az eSZJA-ban összesen több mint 80 ezer adózónak készült szja-bevallási tervezet. A NAV által elkészített ajánlatot nagyjából fele-fele arányban fogadták el módosítás nélkül, vagy éppen javították, egészítették ki azt. Szerkesztést követően 18 917-en nyújtottak be bevallást a portálon. Mindezek mellett 43 363 adózó teljesítette határidőre bevallási kötelezettségét bármiféle interakció nélkül, a tervezet automatikus bevallássá válásával.

A tárgyévben összesen **4 366 jövedéki bevallás és adatszolgáltatás** érkezett a nógrádi igazgatósághoz. A benyújtottakon belül a mezőgazdasági visszaigénylés 16,1 százalékot, az adóraktár adatszolgáltatása a termékkészlet változásokról 34,0 százalékot, míg az üzemanyagotöltő állomás adatszolgáltatása, valamint a jövedéki és vevőnyilvántartás külön-külön nagyjából 6-7 százalékot képviselt.

A **helyi iparüzési adó (22HIPAK)** űrlapjának kötegelte struktúrája miatt a több telephellyel rendelkező vállalkozásoknak elegendő egy bevallást benyújtaniuk, amit a NAV „szétbontást” és „újracsoomagolást” (főbizonylat + önkormányzatonkénti albizonylat) követően továbbít az önkormányzatoknak elektronikusan. 2023 végéig összesen valamivel több mint **13 ezer 22HIPAK-űrlap** érkezett.

II.4. Vámeljárások

A NAV **1 321 import vámeljárást**, valamivel több mint **2 200 export vámeljárást**, és **1 918** – a kiviteli eljárást követő árutovábbításokat is magában foglaló – **árutovábbítási vámeljárást** folytatott le.

A **behozatali irányú vámeljárások** – hat kivétellel – szabad forgalomba bocsátások voltak. A külön kiemelt eljárások aktív feldolgozás/ideiglenes behozatal alá tartoztak. Újrabehozatali és vámraktározási eljárások nem voltak a vármegyében a vizsgált időszakokban. A **kiviteli vámeljárásokat** jellemzően a kiviteli eljárások képezték (2 235 db). További 2 eljárás alkalmával újrakivitelre, míg 3 esetben ideiglenes kivitelre (passzív feldolgozás) került sor. Az **árutovábbítási vámeljárások** 97,2 százaléka normál eljárás keretében zajlott. Az egyszerűsített eljárások száma 54 volt (2,8 százalék). Nemzetgazdasági viszonylatban igen eltérő arányok érvényesültek, nagyjából minden negyedik normál eljárást követett egy egyszerűsített. Irányától függetlenül a vámeljárásokat **ügyfeleink elektronikusan** (AIS) kezdeményezték.

II.5. Adószámla- és pénzforgalom-kezelés

A vármegyei igazgatóság a tárgyidőszak folyamán összesen **7 040 átvezetési és kiutalási kérelmet** bírált el és dolgozott fel, melyből **5 277-et elektronikusan**, míg **1 763-at papíralapon** nyújtottak be. Az elektronikus benyújtáson belül külön ki kell emelni a NAV saját fejlesztésű applikációját, az **Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazást** (ONYA), melynek segítségével benyújtott átvezetési és kiutalási kérelmek száma már meghaladta az ezret. 2021-es bevezetése óta egyre többen élnek ezzel a lehetőséggel. A **hivatalból kiállított** kiutalási és átvezetési bizonylatok száma **463-at** tett ki.

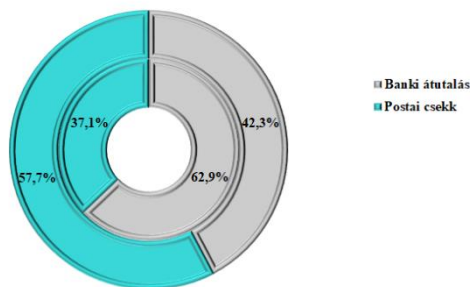
Az átvezetési kérelmek teljesítéséhez kapcsolódóan fontos tárgyévi változás, hogy 2023 októberében kezdődött a tesztelése annak a fejlesztésnek, amely lehetővé teszi, hogy az ne a beérkezést követő 30. napon, hanem az ügyintézői (automatizáltnál informatikai) felülvizsgálatot követően azonnal megtörténjen. Ennek eredményeként két költségvetési számla között a pénzmozgás – az általános forgalmi adó kivételével – hibátlan bizonylat esetén azonnal megtörténik.

A VPOS fizetési csatornán (készpénzmentes értékesítési pont) lebonyolított **1 875 bankkártyás tranzakcióval** közel **460 millió Ft-ot** fizettek be az adózók, csaknem dupláját, mint egy évvel korábban. Számosság tekintetében a gépjárműadó vezette a rangsort, ezen kívül az szja-befizetések és az egészségügyi szolgáltatási járulék vonatkozásában volt népszerű ez a fizetési mód.

Az adózók **19 229 CSEKK nyomtatványt** nyújtottak be, melyeken összesen **51 247 csekkigénylés** érkezett, jelentős hányadban gépjárműadóval kapcsolatban.

A nyilvántartási szakterület kiemelt feladata a **gépjárműadó-kötelezettség folyószámlára történő könyvelése**. Ennek keretében 72 361 elsőfokú határozatot készített a szakterület, nagyjából ugyanannyit, mint egy évvel korábban. Ezekből a határozatokból **1 516 millió Ft könyvelődött** az adóalanyok folyószámlájára, 20 millió Ft-tal több mint 2022-ben.

Gépjárműadó-befizetések fizetési módok szerinti megoszlása 2022-2023.

Az igazgatóságra 2023-ban **121 390 gépjárműadó-befizetés** érkezett, egyharmadával több mint az előző időszakban. A vizsgált időszakok között valamelyest átrendeződött a fizetési módok szerinti megoszlás. Amíg 2022-ben nagyjából 60-40 százalékos arány érvényesült a postai csekkes befizetés javára, addig 2023-ra ez az arány megfordult (banki utalás: 62,9 százalék, postai csekk: 37,1 százalék). A vizsgált időszakok között a banki utalások

száma csaknem megduplázódott, míg csekken történő befizetések 14,1 százalékkal visszaestek. Országosan is ezek voltak a legnépszerűbb fizetési módok. A bázisidőszaki informatikai fejlesztések eredménye a **NAV-Mobil applikáció**, illetve az **elektronikus levélben kapott link**, mint önálló fizetési módok. Ám ezekre vonatkozóan vármegyénkénti adatok nem álltak rendelkezésre. Országos viszonylatban nagyjából a befizetések 16 százaléka érkezett az említett fizetési lehetőségek valamelyikén keresztül, és ez az arány érdemben nem is változott a 2022-es évhez képest.

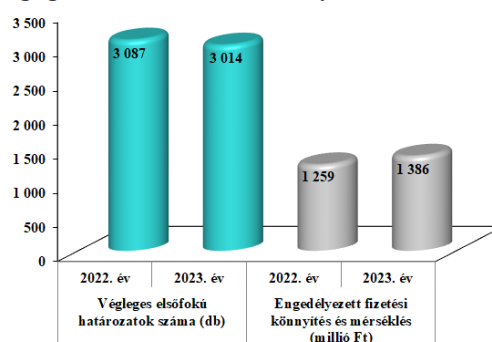
II.6. Fizetési kedvezmények

A NAV a fizetési kedvezményi kérelmek elbírálásakor, mérlegelési jogkörben, a törvényi kereteken belül továbbra is figyelembe vette a háborús helyzet és a rezsiköltségek emelkedése által okozott fizetési problémákat. A Hivatal 2023-ban is segítette az adózás rendjéről szóló törvény szerinti fizetési kedvezményekkel az önhibájukon kívül bajba jutott adózókat fizetési nehézségeik rendezésében, elősegítve ezáltal a költségvetési bevételek teljességét.

2023-ban az előző évről áthúzódó, még el nem bírált 97 kérelemmel együtt, valamint a lezárt ügyekkel csökkentetten **3 247 kérelmet kezelt le a behajtási szakterület a vármegyében**. Az évben 3 214 kérelem érkezett (index: 100,8 százalék), a **kérelmezett összeg meghaladta a 2 200 millió Ft-ot** (index: 93,9 százalék). A kérelmek 85,0 százaléka fizetési könnyítésre, 5,8 százaléka mérséklésre irányult, valamivel kevesebb mint 5 százaléka vegyesnek (fizetési könnyítési és mérséklési kérelmet is tartalmazott), 4,3 százaléka pedig hiányosnak bizonyult.

A NAV Nógrád vármegyében a tárgyévben mindösszesen **3 110 elsőfokú határozatot** adott ki, 2,8 százalékkal kevesebbet, mint az előző év azonos időszakában. A **végleges elsőfokú döntések száma is átlépte a háromezretet** (3 014), az időbeli változás aránya pedig követte a kiadott határozatoknál bemutatottat. A végleges döntések csaknem háromnegyede (73,9 százalék) helyt adott a kérelemnek, elutasító, illetve megszüntető döntést alig több mint az esetek ötödében hozott az igazgatóság. Az **engedélyezett fizetési könnyítés és mérséklés** együttes összege **1 386 millió Ft-ot** tett ki, ami egytizedével magasabb a bázisértéknél. A véglegesített **elutasító döntéssel érintett tartozás** összege **294 millió Ft** volt, fele, mint 2022-ben. A véglegessé vált fizetési könnyítésre és mérséklésre vonatkozó döntések összegének **engedélyezési aránya 82,5 százalékos** volt, szemben a megelőző időszak 69,2 százalékos értékével.

Végleges I. fokú fizetési kedvezményi határozatok alakulása

A természetes személyeknek engedélyezhető **automatikus részletfizetési kérelemből 2 145** érkezett **595 millió Ft** összértékben. A kérelmek száma nem változott, a kérelmezett összeg viszont 14,0 százalékkal növekedett a 2022-es évhez képest. A **megbízhatónak minősített adózók** az Art. vonatkozó rendelkezésére való hivatkozással 99 kérelmet adtak be 111 millió Ft összértékben. Mindkét adat

vonatkozásában 20-30 százalékos bővülés mutatkozott a megelőző időszakhoz képest. Jelen fejezet bevezetőjében már történt utalás a **háborús helyzet**, valamint a **rezsiköltségek emelkedése** okozta átmeneti fizetési nehézségekre. A kapcsolódó számszaki adatokat tekintve előbbi esetben mindössze 4 ilyen tárgyú kérelmet terjesztettek elő 8 millió Ft-os kérelmezett összegre vonatkozóan, míg utóbbiban már majdnem kétszer annyi kérelem érkezett kétszer akkora összegre, mint 2022-ben. Ettől függetlenül sem számosságában, sem értékében nem minősültek jelentősen a vármegyei összesített adatokon belül.

Fizetési kedvezményi kérelmek száma/összege		
3214 db	Fizetési kedvezmény iránti kérelem	2233 millió Ft
2145 db	Természetes személyek automatikus részletfizetési kérelme	595 millió Ft
99 db	Gazdálkodó szervezetek automatikus fizetési könnyítése	111 millió Ft

II.7. Támogató eljárások

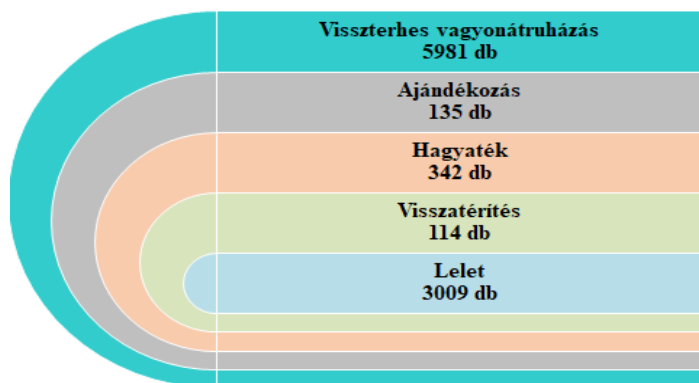
Az ügyfélbarát NAV koncepció fontos eleme a **támogató eljárás**, amely szankciók kiszabása nélkül, párbeszéd segítségével orvosolja az adózási anomáliákat. A NAV ezen eljárása még egy utolsó esélyt ad az adózóknak arra, hogy megtegyék azokat az intézkedéseket, amelyekkel elkerülhetik az ellenőrzést és a súlyos szankciókat. Az adóhatóság a támogató eljárás keretében közvetlen felhívja az adózót **önellenőrzésre**, vagy **felveszi a kapcsolatot az adózóval**, hogy együtt – az adóhatóság szakmai támogatását igénybe véve – kijavítsák a feltárt hibákat, hiányosságokat.

A NAV területi igazgatósága **30 esetben indított helyi támogató eljárást** a tárgyidőszak folyamán. Az elrendelt eljárások közül **19 zárult eredményesen**, amelyből 10 esetben az érintett adózók önellenőrzéssel rendezték adókötelezettségüket. A beadott önellenőrzésekkel az adózók **1 832 ezer Ft kötelezettségnövekedést vallottak**.

III. HATÓSÁGI ARCUNK

III.1. Adóigazgatási eljárásaink

A NAV nógrádi szervének adóügyi szakterülete 2023 folyamán **100 219 elsőfokú adóeljárási döntést** hozott, lényegében ugyanannyit, mint egy évvel korábban. Igazgatósági szinten a hatósági alap-eljárásban itt született a döntések 83,7 százaléka. Az elkészített határozatok közel háromnegyede (72,2 százaléka) a **belföldi gépjárművek adókiivetéséhez** kapcsolódott. Ezen feladattal összefüggésben **több mint 72 ezer gépjármű tulajdonosa (üzembentartója) kapott adókiivető határozatot** 1 516 millió Ft összegű adókötelezettségről.

A tárgyév végéig **illetékügyben meghozott** döntések száma az előző időszak 13 098-ról 10 000 alá csökkent (9 581). Valamennyi ügytípusnál jelentős csökkenés ment végbe, ám a belső arányok érdemben nem változtak. A kiadott illetékügyi határozatok döntő részét (62,4 százalékát) tette ki a **visszterhes vagyonszerzési ügyek** alapján kiadott **5 981 döntés**. Nagyságrendjében csekélyebb ingyenes vagyonszerzéshez kapcsolódó ügyszámok szintén

megcsappantak, de a visszaesés abszolút mértéke nem feltétlen volt számottevő (**ajándékozási ügyek 153-ról 135-re, hagyatéki ügyek 493-ról 342-re csökkentek**). A vagyonszerzéssel kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása vagy annak késedelmes bejelentése, illetve az illeték nem megfelelő mértékű megfizetése miatt mulasztási bírságot **közel 3 000 esetben** szabott ki a szakterület, amely a megelőző időszaknak kevesebb mint háromnegyede. A 9 581 illetékügyben **1 278 millió Ft** előírásáról és **30 millió Ft** jóváírásáról rendelkezett a szakterület. Utóbbi érdemben nem változott az elmúlt évhez képest, előbbi viszont valamelyest követte az ügyszámnál kirajzolódott dinamikát (ügyszám index: 73,1 százalék, előírás index: 80,7 százalék).

III.2. Adószakmai ellenőrzések

A NAV ellenőrzési tevékenysége során 2023-ban célzottan, az adózói magatartásokra fókuszálva, az adózó adózási moráljához igazodva határozta meg cselekvési formáit. Az együttműködő, a jogkövető magatartást tanúsító adózóknak folyamatos támogatást nyújt a hibák, hiányosságok kijavítása érdekében. A csalárd magatartást tanúsítókkal, kiemelten a szándékos adóelkerülésre létrehozott gazdálkodókkal, hálózatokkal szemben határozottan fellép, mielőbb reagálva a jogsértés elkövetésére. Mindezek tükrében a szervezet **ellenőrzési tevékenysége** 2023. évben **négy fő területre** koncentrált:

- jelentős költségvetési kockázatot hordozó tevékenységek ellenőrzésére,
- a rendelkezésre álló adatok alapján a költségvetési bevétel szempontjából kockázatot hordozó adóalanyok célzott kockázatelemzésen alapuló ellenőrzésére,
- kiemelt adózók ellenőrzésére, és
- az önkéntes jogkövetés támogatására.

Az igazgatóság ellenőrzési szakterülete az imént felvázolt feladatait szem előtt tartva a tárgyév folyamán – a meghiúsult vizsgálatokat is figyelembe véve – **2 552 adószakmai ellenőrzést folytatott le**, 11,3 százalékkal kevesebbet, mint a megelőző időszakban. Az elvégzett ellenőrzések **95,2 százaléka** adatgyűjtésre és egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló jogkövetési vizsgálat volt.

Az előző évhez képest dominanciájuk még tovább erősödött, 3,4 százalékponttal emelkedett a részarányuk a vizsgált időszakok között. A valamivel több mint 120 utólagos ellenőrzés zömében (héttizede) több időszakot érintő átfogó, valamint egyes adónemeket érintő vizsgálathoz kapcsolódott. Minden negyedik revízió kiutalás előtti (áfabevallások, szja-bevallások) ellenőrzés volt. Az elvégzett vizsgálatok eredményeként az adóhatóság vármegyénkben **2 435 millió Ft nettó adókülönbözetet** tárt fel, míg a **kiszabott szankciók** (adó- és mulasztási bírság, késedelmi pótlék) összértéke **3 623 millió Ft**-ot tett ki. Mind a feltárt nettó adókülönbözet, mind a kiszabott szankciók emelkedtek a megelőző időszakhoz képest. Csak amíg előbbi mindössze 4,4 százalékkal, addig utóbbi több mint duplájára.

A lezárt időszakot teremtő ellenőrzések **megállapítási aránya 87,0 százalék** volt, tehát a megkezdett adóellenőrzések közel kilenctizedét eredményesen fejezte be a revízió. A tárgyévben elvégzett 123 adóellenőrzésből mindössze 16 zárult megállapítás nélkül.

A 2023-ban **véglegessé vált adóhatósági nettó adókülönbözet 2 106 millió Ft** volt, 4,5 százalékkal több mint a megelőző időszakban.

	2022. év	2023. év
Összes lezárt ellenőrzés	2876 db	2552 db
Ellenőrzéssel érintett adózó	1728 db, fő	1584 db, fő
Végleges nettó adókülönbözet	2015 MFt	2106 MFt
Adóellenőrzés	237 db	123 db
Megállapítási arány az adóvizsgálatok körében	81,9 %	87,0 %
Végleges ellenőrzési szankciók	1662 MFt	2920 MFt

A 123 adóellenőrzésből a visszaigénylést tartalmazó bevallások **kiutalás előtti ellenőrzése 30 db**-ot tett ki. Az elvégzett ellenőrzések – egyetlen kivételtől eltekintve – 2 adónemet, a személyi jövedelemadót és az általános forgalmi adót érintették. Előbbi adónem vonatkozásában **21 adóellenőrzés** zajlott le, egyhetede, mint a bázisidőszakban. A jelentős visszaesés hátterében az állt, hogy a 2022-ben elvégzett ilyen típusú revíziók többnyire a gyermeket nevelő magánszemélyek adóvisszatérítéséhez kapcsolódtak. A **kiutalás előtti áfa** vizsgálatok az elvégzett **8 adóellenőrzés** – egy kivétellel – megállapítással zárult. A **feltárt nettó adókülönbözet** megközelítette a **125 millió Ft**-ot, míg a **viszszatartott összeg a 9 millió Ft**-ot.

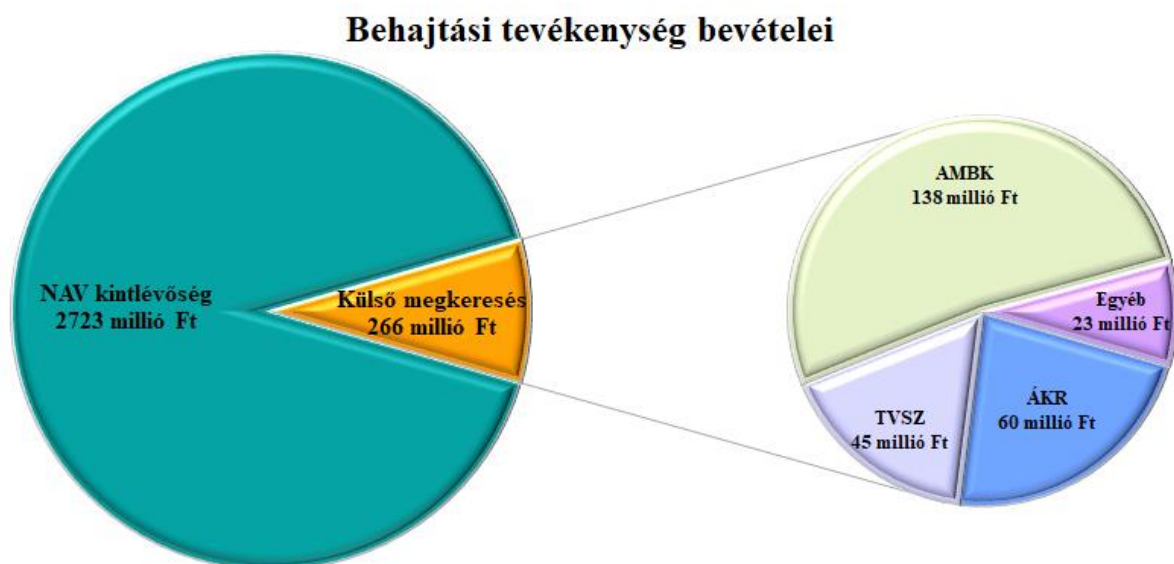
Nógrád vármegyében – a vármegyék többségétől eltérően – a **felszámolások esetében lefolytatott záróvizsgálatokat** az ellenőrzési szakterület végezte el. Erre 5 esetben került sor a tárgyidőszakban, melynek eredményeként tett megállapítások összege megközelítette a 100 millió Ft-ot.

Az ellenőrzési szakterület a tevékenységének döntő hányadát képviselő **jogkövetési vizsgálatokból 2 429-et** végzett el 2023 végéig a nógrádi igazgatóságon. A kimutatott **8,0 százalékos elmaradás** darabszámában nagyjából 200-at jelentett. Az elvégzett vizsgálatok jellemzően **adatok gyűjtését célozták** (1 765 db), amelyet az előző időszakhoz mérten sikerült 8,3 százalékkal növelni. A befejezett revíziókból 151 megállapítással zárult, a kiszabott mulasztási bírság meghaladta a 35 millió Ft-ot. Az **egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzéseink száma 639 volt**, a tavalyi mennyiségtől egyharmadával kevesebb. A két kiemelt típus képezte a jogkövetési vizsgálatok 99,0 százalékát. A fennmaradó 25 ellenőrzésből 21 meghíúsult, 3 Art-on kívüli, míg 1 perelőkészítésre irányuló vizsgálat volt.

2023-ban **304 jövedéki ellenőrzés** kezdődött meg és zárult le, 5,9 százalékkal több mint a bázisidőszakban. A jövedéki ellenőrzések alapjául szolgáló bevallásokból és adatszolgáltatásokból 500-zal kevesebb, 4 381 érkezett, amely egytizedével kevesebb az előző időszak adatnál. A jövedéki termékeket érintő ellenőrzésekkel összesen 12 jogsértés tárult fel, az előző évnek kevesebb mint egyötöde, amely reprezentálja az adózók jogkövető magatartását. A feltárt jogsértések alkalmával a várhatóan kiszabásra kerülő bírság 2 millió Ft-ot tett ki, fele annyit, mint a korábbi időszakban. A tárgyévben 4 esetben, közel 100 ezer Ft értékben foglalt le termékeket az illetékes szakterület.

III.3. Behajtási tevékenységből származó bevételek

Az adó- és vámhivatal nógrádi szervezete NAV-követelésekre és külső megkeresésekre **2 989 millió Ft-ot** szedett be, ami 18,5 százalékkal meghaladta a 2022. évi adatot. A NAV saját követeléseire 2 667 millió Ft-ot, a külső megkereső szervezetek 266 millió Ft-ot hajtott be, a felszámolásból, csőd- és vagyonrendezésből származó bevétel megközelítette 60 millió Ft-ot 19,0 százalékos növekmény következtében. Az automatikus letéti számlára érkező bevételek közül 1 950 millió Ft származott inkasszóból és 414 millió Ft-ot tett ki a nem inkasszós bevétel (fizetési tájékoztatók, felhívások). A manuális letéti számlára 608 millió Ft bevételfolyt be.

A megkereső szervezetek kérelmére behajtott köztartozásokon belül a legnagyobb részarányt az **adók módjára behajtható köztartozások** (AMBK) képviselték. A beszedett 138 millió Ft-on 48féle jogcím osztozott a vármegyében. A tovább utalt összegek döntő hányadát az EU alapok részére történő visszafizetési kötelezettségek, a hulladékgazdálkodási díj és a diákhitel képezte. Az **általános közigazgatási rendtartásról** (ÁKR) szóló törvény alapján behajtott pénzkövetelések (60 millió Ft) a külső megkeresések valamivel több mint egyötödét képviselték. Ugyanakkor a beszedett tartozások jóval elaprózottabbak voltak, hiszen a fenti összeg 68féle jogcímen realizálódott. A tavalyi évhez hasonlóan a bevétel legnagyobb hányadát a közúti közlekedési bírságok képezték. A leginkább bűnügyi költségekhez, valamint a vagyonelkobzáshoz kapcsolódó **törvényszéki ügyekből** (TVSZ) 45 millió Ft folyt be a beszámolási időszak folyamán. Az **egyéb** kategóriába jellemzően a végrehajtási költséghez kapcsolódóan behajtott pénzkövetelések tartoztak.

III.4. Követeléskezelés, végrehajtás

A 2023-as év végén a **Végrehajtási Analitika Rendszerben** (VAN) **9 419 ügyet** tartott nyilván az igazgatóság, ami az előző évnek 92,5 százaléka. Ezek közül **5 840 ügyben** már megtörtént az **első végrehajtási cselekmény**. A nyitott VAN-kartonokon nyilvántartott követelés összege 20 142 millió Ft volt az év végén, csaknem negyedével több mint 2022-ben. Az illetékes szakterület a behajtás előkészítése érdekében, továbbá a valós hátralék tisztázására **1 810 manuális tartozásmegállapítást** hajtott végre, ami hattizede a 2022. évi ügyszámnak. A hátralékkezelők **2 426 hatósági átvezetést** végeztek, 70-nel kevesebbet, mint egy évvel korábban.

A behajtási szakterület 2022-höz viszonyítva közel ugyanannyi, mindösszesen 54 757, a tényleges végrehajtási cselekményeket megelőző **fizetési tájékoztatót, felszólítást, felhívást** adott ki, az érintett összeg megközelítette a 8 800 millió Ft-ot. A NAV nógrádi szervezete sikeresen növelte a tényleges végrehajtási cselekmények nélküli megtérülés arányát.

A **külső szervektől érkezett, pénzügyi behajtásra irányuló** (alap-, módosított, visszavont) megkeresésekből összesen 12 199-nek a regisztrációja történt meg. A megkeresések száma 18,8 százalékkal gyarapodott. A törvényszéki, valamint a kormányhivatali megkeresések hasonló nagyságrendet képviseltek a vizsgált időszakokban, számuk viszont csökkenő tendenciát mutatott. Ugyanakkor a harmadik kiemelt megkereső szervtől, a rendőrségtől érkezettek 2,0 százalékkal, 3 895-re emelkedtek. Hárman együttesen a regisztrált megkeresések közel felét képviselték. Egy évvel ezelőtt ugyanez az arány 62,5 százalék volt.

A szakterület 2023-ban 7 999 végrehajtási cselekményt folytatott le, közel **4 500** esetben bocsátott ki **inkasszót**, összesen **22 948 millió Ft** értékben. A további végrehajtási cselekményeket tekintve a **jövedelemletiltások** száma **meghaladta a 600-at, 4 757 millió Ft-ot** érintve. A két kiemelt cselekmény vonatkozásában érdemes megemlíteni, hogy a számosságuk és összegük ellentétes irányban mozgott a vizsgált időszakok között. A beszédési megbízások növekvő (+13,4 százalék) száma csökkenő (-4,1 százalék) összeggel, míg a munkabérletiltások csökkenő (-30,5 százalék) száma jelentősen megemelkedő (+68,2 százalék) összeggel párosult.

A szakterület közel **700 ingóság** és **valamivel több mint 300 ingatlan** végrehajtását foganatosította. Az **ingóvégrehajtások** közül 552 adminisztratív, míg 136 eredményes helyszíni végrehajtás volt. Előbbi vonatkozásában közel háromtizedes, míg utóbbiban ennél is magasabb, 1,5-szeres növekményről beszélhetünk. Az eredményes **ingatlanvégrehajtások** száma **345** volt. Ezen végrehajtási cselekményből az előző év hasonló időszakában 305-öt dokumentált az igazgatóság.

A 2023-ban megtartott **71 árverés** 85,9 százaléka (61 db) elektronikusan zajlott. Az elektronikus árverések 29,5 százaléka volt sikeres, az árveréseken értékesített vagyon vételára 22 millió Ft-ot tett ki. A megtartott árverezések alkalmával 40 esetben lehetett ingó vagyontárgyra licitálni, míg az ingatlanok körében erre csak alig valamivel több mint 30 esetben került sor.

2023-ban **1 679 meghatározott cselekmény végrehajtására irányuló megkeresés** érkezett a külső szervektől, 38,2 százalékkal több mint a megelőző időszakban. A megkeresések döntő többségének tárgya hatósági jelzéssel, forgalmi engedéllyel, személyes okmányokkal kapcsolatos eljárás volt, számuk meghaladta az 1 600-at (az összes megkeresés 97,7 százaléka). A fennmaradó közel 40 megkeresés zömében építési, bontási ügyekkel kapcsolatos volt.

Az előző évről áthúzódó – az évközben megszüntetettekkel lecsökkentett – ügyekkel együtt **3 257 ügy volt folyamatban** a beszámolási időszak végén, lényegében ugyanannyi, mint egy évvel korábban. Ezen megkeresések előzményeként a kötelezett nem teljesíti önként a közigazgatási döntésben meghatározott cselekményt (például: forgalmi engedély és jelzés leadása, bontás, jókarbantartás stb.), ezért azt hatósági úton kell kikényszeríteni.

III.5. Megszűnési eljárások

A NAV 2023-ban **38 felszámolást kezdeményezett** a vármegyében, fele annyit, mint a bázisidőszakban. Ezzel szemben az érintett cégek tartozása megközelítette a 2 500 millió Ft-ot, ami viszont duplája az előző évi értéknek.

A bíróságok 2023-ban **128 felszámolást** rendeltek el, ami 13,3 százalékkal több a tavalyi ügyszámnál. Viszont amíg tavaly az ügyek 71,7 százalékát indítványozta az adóhatóság, addig az idén mindössze háromtizedét. A felszámolóknak **bejelentett hitelezői igény** közel kétharmadával magasabb az egy évvel korábbi összegnél (713 millió Ft). Az igazgatóság a tárgyidőszakban 1 190 millió Ft NAV követelést tartott nyilván az új ügyekben. A **követelés-lemondásokban visszaesés tapasztalható**, ami mindenképpen kedvező. Az adóhatóság a szűkös erőforrások figyelembevételével 634 millió Ft követelésről mondott le olyan esetekben, ahol a lemondást megelőző vizsgálat alapján esélytelennek tűnt a megtérülés. Ez mindössze 15,9 százaléka a bázisidőszaki összegnek.

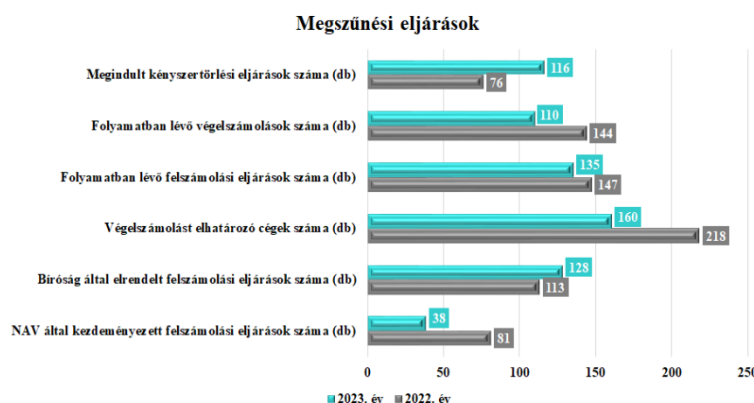
Ha az igazgatóság az adós kérelmére reális esélyt látott a cég működésének, fizetési képességének megőrzésére, törekedett a tartozások átütemezésére és fizetési megállapodást kötött a fizetésképtelen helyzetbe került adózóval. Ennek megfelelően a felszámolási szakterület **5 fizetési megállapodást** kötött, amelyből **20 millió Ft folyt be a tárgyévben**.

A **befejezett felszámolások száma 136** volt, ami 1,5-szerese az egy évvel korábbinak. Az ügyeknek most is döntő többsége – hitelezői kielégítés nélkül – **egyszerűsített eljárással (126 db)** zárult le.

A felszámolási szakterület a tárgyév végén **135 folyamatban lévő felszámolást** tartott nyilván, 8,2 százalékkal kevesebbet mint 2022-ben. A **felszámolással érintett kintlévőség** hattizedével emelkedett egy év leforgása alatt, ez a tárgyidőszak végén **1 347 millió Ft** volt.

A 2023-ban **indított 116 kényszertörlési eljárás 228 millió Ft NAV-követelést** érintett. Mind számosságában, mind összegében 1,5-szeres bővülés mutatkozott a megelőző időszakhoz képest. A cég törlesztésével 55 ügy fejeződött be, továbbá 86 esetben – 2022-ben 24 esetben – az eljárás felszámolással folytatódott. Utóbbi annak az eredménye, hogy a cégbíróságok elrendelték a kényszertörlési eljárások megszüntetését és a felszámolás megkezdését azon cégeknél, ahol a hitelezői igény, vagy a cég vagyona eléri a 400 ezer Ft-ot.

A megelőző évről áthúzódó ügyekkel együtt a tárgyév végén **116 folyamatban lévő kényszertörlési eljárást** tartott nyilván a vármegyei igazgatóság, ötödével kevesebbet, mint egy évvel korábban. A **követelésállomány 505 millió Ft** volt, fele a tavalyi állománynak.

2023 kezdete óta **160 cég határozta el jogutód nélküli megszüntetését**, valamivel kevesebb mint háromnegyede az egy évvel ezelőttinek. A tárgyidőszakban indított összes végelszámolás – a megelőző időszakhoz hasonlóan – **mindössze 8 millió Ft adótartozást** érintett.

A beszámolási időszakban **befejezett 194 végelszámolásnak** 4,1 százaléka felszámolással, további egy ügy kényszertörlési eljárással folytatódott. 2023. december végén **110 végelszámolás volt folyamatban**, ami negyedével kevesebb az egy évvel korábbinál. A tevékenységüket ily módon megszüntető vállalkozásoknak **8 millió Ft tartozást szükséges rendezniük**.

III.6. Kintlévőségek

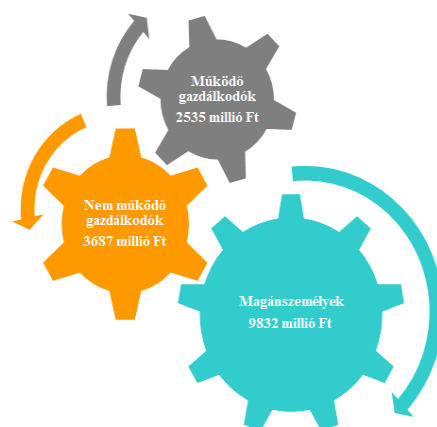
Ha az államot megillető adókat, járulékokat, az adók módjára behajtandó köztartozásokat és az állam különféle szervei által megállapított fizetési kötelezettségeket, ideértve a bíróságok által kiszabott pénzbüntetéseket, bírságokat is, nem fizeti meg valaki, akkor a NAV feladata a pénz beszedése. A tárgyév folyamán számos adózó küzdött hosszabb-rövidebb ideig fizetési nehézségekkel, ezt bizonyította a hátralékosok számának és a hátralék összegének hónapok közötti ingadozása.

2023 végén a **hátralékos adózók száma átlépte a 30 ezret**. Ezen belül a hátralékkal érintett **magánszemélyek** száma **23 933 főt** tett ki, körük 14,7 százalékkal gyarapodott. A **működő gazdálkodók** kevéssel **4 ezer alatt** maradtak. A **nem működő gazdálkodók** között **2 850** cégnek volt NAV-hátraléka. Egyébként valamennyi adóalanyi körben bővült a hátralékos adózók száma, ám ettől függetlenül belső szerkezetük érdemben nem változott. A magánszemélyek képviselték a 77,9 százalékat, a működő és nem működő gazdálkodók részaránya pedig valamelyest csökkent, előbbi 0,2 százalékponttal 12,9 százalékra, míg utóbbi 0,8 százalékponttal 9,3 százalékra.

Némileg aggasztó, hogy a hátralékos adózók számánál bemutatott 13,1 százalékos gyarapodásnál nagyobb mértékben, 42,9 százalékkal nőtt a felhalmozott tartozás összege. Ez a tendencia valamennyi adózói körnél megfigyelhető. A hátralékosok száma 4-15 százalékkal emelkedett, a lejárt esedékesű tartozásaik összege pedig 32-49 százalékkal.

A 2023. december 31-ei **követelésállomány 16 055 millió Ft**-ot tett ki, melynek meghatározó része – 61,2 százaléka – **magánszemélyekhez** köthető. Az állomány hatékony és eredményes kezelését megnehezíti a tartozások „elaprózódása”. Különösen annak figyelembevételével, hogy a teljes követelésállomány 25 %-a, a magánszemélyekének pedig több mint 40 %-a mindössze 3 személyhez köthető. Mindhárman másik vármegyében lefolytatott adóellenőrzéseket követően költöztek Nógrádba. Mindez

számszakilag azt jelentette, hogy a hátralékos adózók 77,9 százaléka a fennmaradó NAV-kintlévőségnek csupán 36,1 százalékát birtokolta.

Ezzel szemben a **működő gazdálkodók** esetében mindkét vonatkozásban (hátralékosok száma, hátralék összege) közel egyező, míg a **nem működőknél** fordított arány érvényesült (a hátralékos adózók 9,3 százaléka a tartozásállomány 23,0 százalékával rendelkezett).

Az adózók teljes hátralékának 23,0 százaléka, **3 687 millió Ft** a **nem működő gazdálkodókhöz** kötődött, a **működő gazdálkodók 2 535 millió Ft** hátralékot halmoztak fel. A nem működő hátralékban a felszámolás és felszámolás kezdeményezés alatti adózók hátralékának az aránya megközelítette az 50 százalékot, a kénysztörlési eljárás alatt álló adózók tartozása pedig meghaladta a 25 százalékot.

A teljes hátralékállomány 42,9 százalékkal magasabb, mint az előző év végi állomány értéke. A hátralék összegének növekedését elsősorban a felszámolással, felszámolási kezdeményezéssel érintett gazdálkodók, valamint a magánszemélyek hátralékainak emelkedése okozta. Tekintettel arra, hogy a NAV követelésállományának meghatározó része magánszemélyekhez köthető, így azok beszedésére a tömegszerűen alkalmazott eszközökkel intenzívebb ráhatása van az igazgatóság behajtási szakterületének.

IV. JOGSZERŰ MŰKÖDÉS, SZERVEZETÜNK LEGFŐBB ÉRTÉKE

IV.1. Jogi és hatósági tevékenység

A NAV jogszerű szervezeti működésének egyik alappillére a jogi és hatósági tevékenység. Ennek keretében a NAV alsófokú szerveként 2023-ban közel **120 ezer elsőfokú döntést** hoztak az igazgatóság szakterületei, lényegében ugyanannyit, mint a megelőző időszakban. Ennek döntő többsége, 83,7 százaléka (100 219 db) valamilyen adóeljárás (gépjárműadó-kivetés, illetékügyek stb.) keretében keletkezett. Tekintettel arra, hogy itt is stagnált a kiadott határozatok száma, így meg is van a magyarázat a vármegyei érték bázisszintű teljesítésére. Az igazgatóság szakterületei közül egyedül a végrehajtásban nőtt a hatósági tevékenység keretében meghozott döntések száma (index: 118,7 százalék). Az ellenőrzési, valamint a vám szakterület adatai bázisszint alatt maradtak. Előbbi esetben azzal magyarázható a jelentősebb elmaradás, hogy a lezárt ellenőrzések darabszámában 10 százalékot meghaladó visszaesés következett be.

HATÓSÁGI ALAPELJÁRÁSBAN HOZOTT DÖNTÉSEK			
Megnevezés/időszak	2022. év	2023. év	Változás %
Adóeljárás (db, %)	99 996	100 219	100,2%
Ellenőrzési (db, %)	4 322	3 166	73,3%
Fizetéseketelenségi és végrehajtási (db, %)	5 275	6 262	118,7%
Vám- és pénzügyőri szakmai (db, %)	10 698	10 051	94,0%
Összes érdemi döntés (db, %)	120 291	119 698	99,5%

IV.2. Közérdekű bejelentések

A NAV jogszerű működésének egy másik fontos építőeleme a **közérdekű bejelentések** kezelése. Ennek keretében egy elektronikus űrlapon keresztül olyan tényre, körülményre irányítják rá az adóhatóság figyelmét, amelyek kivizsgálása, illetve szükség esetén megszüntetése a társadalom egészének vagy egy részének az érdekét szolgálja.

A vármegyei igazgatóságra 2023-ban **128 közérdekű bejelentés** érkezett, egyharmadával több mint az előző év azonos időszakában. A bejelentő **74 ügyben** volt **azonosítható**, ami megegyezett az előző évi értékkel, míg **54 ügyben** (ami közel 2,5-szerese a bázisidőszakinak) **azonosíthatatlannak bizonyult**. A beszámolási időszakban **55 kivizsgálásra átadott ügy** zárult le. A kivizsgált bejelentések **több mint 20%-a megalapozott**, míg **60 %-a megalapozatlan** volt. A **meghiúsult vizsgálatok** száma az előző évi 1,5-szeresére emelkedett, és a beszámolási időszakban **9 ilyen eset** fordult elő.

IV.3. Felelős erőforrásgazdálkodás – létszámhelyzet

A NAV szervezeti céljainak eléréséhez elengedhetetlen, hogy megfelelő számú és összetételű munkakerő álljon rendelkezésre a megfelelő munkakörben, a feladatellátáshoz szükséges időre. A vármegyei igazgatóságnak **176 fős átlagos statisztikai állományi (engedélyezett) létszámmal kellett feladatait ellátni** a beszámolási időszakban, ugyanannyival, mint a megelőző időszakban.

Az igazgatóság szakterületenkénti létszámának összetétele érdemben nem változott a 2022-es évhez képest, csupán 1-1 fős elmozdulás történt ellentétes irányban az adóügyi és az ellenőrzési blokkban. Az **adóügyi** szakterület szerteágazó feladatai igénylik a legmagasabb létszámot, 68 fős létszámuk a vármegyei érték 38,6

százalékát képviselte a beszámolási időszakban. Az igazgatósági állomány minden negyedik embere **adóellenőri**, illetve kapcsolódó **hatósági feladatokat** látott el. A **végrehajtási, vámszakmai**, illetve **működtetési** (kockázatkezelés, jogi-koordináció és törvényesség, igazgatás és humánpolitika) szakterület évek óta változatlan létszámmal látja el aktuális feladatait.

